

17.4.2025

www.lausuntopalvelu.fi

kirjaamo.sm@gov.fi

Viite: lausuntopyyntönnö 20.03.2025 diaarinumero: VN/740/2024

Suomen Palopäälystöliiton lausunto sisäministeriön laatimasta Pelastussuunnitelma-yleisohjeesta

Suomen Palopäälystöliitto – Finlands Brandbefälsförbund ry kiittää lausunnonantomahdollisuudesta. Lausumme seuraavaa:

Yleiset huomiot

Yleisesti ottaen hyvin laadittu ja selkeä ohje. Suositusten avulla esimerkiksi erilaisten erityisryhmien huomiointi konkretisoituu.

Tulityösuunnitelma

Tulityösuunnitelmaa ei mainita pelastussuunnitelma ohjeessa lainkaan ja onkin enimmäkseen valvutuneiden pelastusviranomaisten ja asiantuntijoiden ohjauksesta kiinni, miten yleisesti tulityösuunnitelmien rooli pelastussuunnitelman liitteenä tunnustetaan osana dokumentaatiota. Olisi erittäin tärkeää, että tulityösuunnitelma nähtäisiin olennaisena osana pelastussuunnitelmaa.

Pelastussuunnitelmaan olisi sisällyttävä tulityösuunnitelman vähittäisvaatimukset:

- vakituiset tulityöpaikat
- tarvittavat suojaustoimenpiteet
- erityistä vaaraa aiheuttavat rakenteet tai toiminnot
- sekä nimetään henkilöt, joilla on lupa toimia eri rooleissa tulitöissä ja heidän osaamisvaatimuksensa

Jokaisessa rakennuksessa tehdään tulityötä jossain elinkaaren vaiheessa. Tulityöturvallisuus on siis huomioitava koko kiinteistökannassa. Parhaiten tulitöiden turvallisuuteen pystytään vaikuttamaan hyvällä ja huolellisella vaarojen tunnistamisella, jolloin tulityön turvatoimet ovat oikein kohdistettuja ja mitoitettuja.

Laadukkaan vaarojen tunnistamiseen auttaa työstettävän ympäristön hyvä tuntemus. Kiinteistöön laadittava tulityösuunnitelma antaa tähän hyvät edellytykset. Kun tulityölupa kirjoitetaan kohteen tulityösuunnitelmaa noudattaen, tulevat kiinteistön omat erityispiirteet huomioiduksi työn suunnittelussa. Hyvä tulityösuunnitelma tuottaa parempia tulityöluja, joita noudattamalla tulityö tehdään turvallisesti.

Yksityiskohtaiset huomiot

Yksityiskohtaiset huomiot on kirjattu hyödyntäen Pelastussuunnitelma-yleisohjeen rakennetta ja otsikointia.

2.1 Pelastussuunnitelman liittyminen muuhun turvallisuuden suunnitteluun

- Kuva 1. lisäyksesitys arviointivaiheeseen: Regulaation huomioiminen.
- Työturvallisuuslain 45 §:n pykälään viitataan ohjeessa. Ohjeiden sisällyttämisen sijaan pelastussuunnitelmassa tulisi hyväksyä viittaus toiminnanharjoittajan toimintaohjeisiin (ohjeita voi olla satoja tai jopa tuhansia).
- Yritykselle on riski avata julkiseen pelastussuunnitelmaan hätätilanneohjeita esim. sähkön, kaasun ja veden pääsulut tms. = Sabotaasiriski.
- ” Jos samaa kohdetta varten on laadittava turvallisuus-, valmius- tai muu vastaava suunnitelma jonkin muun lain tai viranomaisen antaman määräyksen nojalla, ei kohteeseen tarvitse laatia erillistä pelastussuunnitelmaa, vaan vastaavat tiedot voidaan koota mainittuun muuhun suunnitelmaan. Suunnitelmassa on tällöin mainittava, että se sisältää myös pelastussuunnitelman asiasisällöt. (Valtioneuvoston asetus pelastustomesta 1 §)”
Ohjeen teksti aiheuttaa useiden eri pelastussuunnitelmien laatimisen. Tavoite tulisi olla niin, että eri viranomaiset hyväksyvät samalle pohjalle tehdyn pelastussuunnitelman. Erityisvaatimukset esim. säteilyturvallisuus lisättäisiin omana yksittäisenä (salassa pidettävänä) liitteenä.

2.2 Vastuu pelastussuunnitelman laatimisesta ja päivittämisestä

- ” Pelastuslaitokset antavat neuvontaa pelastussuunnitelman laadinnasta. Pelastuslaitoksilla neuvontapalvelut on järjestetty useimmiten sähköpostitse ja puhelinneuvonnalla.”
Tekstiin viitaten: Pelastusviranomaisen tulisi tutustua myös muiden viranomaisten pelastussuunnitelmien vaatimuksiin.
- Hyvä käytäntö on nimetä yksi selkeä vastuuhenkilö pelastussuunnitelmalle.
- s. 11. Ravintoloiden yhteydessä tulisi mainita, että asiakaspaikkoihin lasketaan myös terassipaikat

2.3 Organisoituminen ja tehtävänjako

- ”Pelastussuunnittelun yhteydessä on määriteltävä, kuinka pelastussuunnitelmassa mainitut turvallisuuteen liittyvät tehtävät näiden tahojen kesken jaetaan.”
Tekstiin viitaten: Turvallisuusvastuut on määriteltävä sopimuksissa ns. vastuunjakotaulukoissa.
- Henkilöiden nimeämisen ja heidän toimintansa avaamisen sijaan pelastussuunnitelmassa tulisi hyväksyä viittaus toiminnanharjoittajan toimintaohjeisiin, jossa kyseiset asiat on kuvattu.

2.4 Dokumentointi

- ”Pelastussuunnitelmalta edellytetyt asiat on dokumentoitava. Suunnitelman voi laatia vapaamuotoisesti tai pohjana voi käyttää valmiita malleja. Pelastussuunnitelma laaditaan usein sähköiseen muotoon, jolloin sen päivittäminen on helppoa.”

Tekstiin viitaten: Tulisi olla minimimalli eli valmis pohja, joka kelpaa eri viranomaisille. Vapaaamuotoisissa pelastussuunnitelmissa on todella paljon eroa ja ne eivät kelpaa kaikille viranomaisille, joten valmis pohja olisi parempi vaihtoehto.

2.5 Pelastussuunnitelman päivittäminen

Päivitystarpeen voi aiheuttaa muun muassa kohdasta puuttuu: Regulaatiomuutoksien huomioiminen

3 Pelastussuunnitelman sisältö

- Turvallisuushkien riskienarvioinnin näkökulma puuttuu arvioitavista asioista.
- ”Pelastussuunnitelmassa on selvitettävä myös, miten pelastuslain 14 §:n mukainen omatoiminen varautuminen toteutetaan poikkeusoloissa.”
Tekstiin viitaten: Suositellaan erillistä omana yksittäisenä (salassa pidettävänä) liitettä.

3.1 Vaarojen ja riskien arvioiminen

- ”Arvioinnissa on hyvä huomioida erikseen sisäiset onnettomuusriskit, kohteen erityispiirteet ja sen käyttäjien tarpeet sekä ulkoiset riskit”
Tekstiin viitaten: Turvallisuushkien riskienarvioinnin näkökulma puuttuu.
- Ulkoisiin riskeihin voisi lisätä myös tulipalon naapurikiinteistössä ja vaarallisen aineen onnettomuuden (eivät välttämättä putoa suuronnettomuuden laariin)
- Kuva 2 on melko pieni ja himmeä
- Kuvassa 3 tulisi näkyä syiden tunnistaminen (Esim. ”Tunnista vaaratekijät ja syyt niiden taustalla”)

3.2 Onnettomuuksien ennaltaehkäisy

- ”Pelastussuunnitelmaa tehtäessä on hyvä tutustua myös kiinteistön toimintaa ohjaaviin tai velvoittaviin sopimuksiin ja ohjeisiin, kuten vahinkovakuutuksen suojeleohjeisiin.”
Tekstiin viitaten: Yrityksen tulityösuunnitelma/ kuvatut tulityökäytännöt olisi hyvä huomioida myös tässä kohdassa.

3.6 Ohjeet onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi

- Kohdekortit olisivat hyvä tapa kiinteistön varautumiseen. Suositellaan kohdekorttipohjan lisäämistä materiaaliin. Esim. reitit katolle, kiinteiden palovesisyyttöputkien sijainnit jne.

3.7 Omatoiminen varautuminen poikkeusoloihin

- Omatoiminen varautuminen poikkeusoloihin on laaja kokonaisuus, erillisliitteenä pelastussuunnitelmaan?
- 3.7 alussa voisi viitata myös HE 257/2010 vp, s. 39, niin olisi yhtenevä oppaan alun kanssa.

- Sisälle suojautuminen mainitaan nyt vain aseellisten uhkien ja poikkeusolojen yhteydessä, olisiko aiheellista tuoda esiin myös normaaliolojen näkökulma?

Liitteet

- Voisiko ohjeeseen lisätä liitteeksi: Esimerkki riskienarvioinnista, pelastussuunnitelman sisällysluettelon malli (sisältäen erityisliitteitä)

Yhteistyöterveisin

Suomen Palopäälystöliitto – Finlands Brandbefälsförbund ry

merk. **Veli-Pekka Ihamäki**

Veli-Pekka Ihamäki
puheenjohtaja

merk. **Ari Keijonen**

Ari Keijonen
toiminnanjohtaja

